

PROVA D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT PER A MAJORS DE 25 ANYS

Assignatura FILOSOFIA

Convocatòria 2008-09

Barem
----

60 minuts

L'alumne ha d'elegir UNA de les dues opcions següents:

OPCIÓ A

Text

Encara que l'esmentada veritat de la fe cristiana excedisca la capacitat de la raó humana, no per això les veritats racionals són contràries a les veritats de fe. El que és naturalment innat en la raó és tan veritable, que no hi ha possibilitat de pensar que siga fals. I menys encara és lícit creure fals el que posseïm per la fe, ja que ha sigut confirmat tan evidentment per Déu. I com que solament la falsedat és contrària a la veritat, com proven clarament les seues mateixes definicions, no hi ha la possibilitat que els principis racionals siguen contraris a la veritat de la fe.

El que el mestre infon en l'ànima del deixeble és la ciència del doctor, llevat que ensenye amb engany el que no és lícit afirmar de Déu. El coneixement natural dels primers principis ha estat infós per Déu en nosaltres, ja que Ell és autor de la nostra naturalesa. La Saviesa divina conté, per tant, aquests primers principis. Per tant, tot el que hi estiga en contra està també en contra de la saviesa divina. Això no és possible de Déu. En conseqüència, les veritats que posseïm per revelació divina no poden ser contràries al coneixement natural.

El nostre enteniment no pot arribar al coneixement de la veritat quan està sotmès per raons contràries. Si Déu infonguera els coneixements contraris, el nostre enteniment estaria impedit per a la captació de la veritat. Això no és possible en Déu. Si la naturalesa resta intacta, no pot ser canviat el que és natural; i és impossible que hi haja alhora en un mateix subjecte opinions contràries d'una mateixa cosa. Per tant, Déu no infon en l'home una certesa o fe contràries al coneixement natural.

Per això diu l'Apòstol: «Prop teu està la paraula, a la teua boca, al teu cor, és a dir, la paraula de la fe que prediquem». Però, com que està sobre la raó, hi ha molts que la consideren contrària. I això no és possible.

També l'autoritat de sant Agustí està d'acord amb el que diem: «El que la veritat descobreix, de cap manera pot ser contrari als llibres del Vell i del Nou Testament.»

De tot això es dedueix clarament que qualsevol dels arguments que s'utilitzen contra els documents de la fe no poden rectament procedir dels primers principis innats, coneguts per si mateixos. No tenen força demostrativa, sinó que són raons probables o sofisticades. I això només dóna lloc a desfer-los. TOMÁS DE AQUINO, *La suma contra los gentiles*, capítol 7, edició d'Ángel Álvarez, Madrid, Alianza, 1998, pàg. 59-60. [traducció]

Qüestions

1. Comentari de text (amb un valor màxim de 7 punts):

TEMA: «Raó i fe»

Per a fer el comentari s'han de seguir certs criteris d'anàlisi. Ací se'n suggereix un, entre altres possibles:

- **Introducció: localització del tema o assumpte principal que es tracta en el text (màxim 1 punt)**
- **Presentació del context històric: circumstàncies socials, polítiques, científiques... de l'època en la qual escriu l'autor (màxim 1 punt)**
- **Context polèmic en el qual s'insereix el text, per contraposició a altres autors, o des de la perspectiva del mateix autor, antecedents i influències... (màxim 0,5 punts)**
- **EXPOSICIÓ DEL TEMA (màxim 4 punts)**
- **Conclusions, projecció de les qüestions plantejades en l'actualitat... (màxim 0,5)**

1. Qüestionari (amb un valor màxim de 3 punts)

Termes del text:

- a) Expliqueu els termes *veritats racionals* i *veritats de fe* en el text. (0,75 punts)**
- b) Per què conclou Tomàs d'Aquino que “Déu no infon, per tant, en l'home una certesa o fe contrària al coneixement natural”? (0,75 punts)**

Termes fora del text:

- c) Quin significat tenia el terme *averroisme* per als contemporanis de Tomàs d'Aquino? (0,75 punts)**
- d) Significat de *iusnaturalisme* en l'època de referència (0,75 punts)**

OPCIÓ B

Text

El nou fet o realitat radical és “la nostra vida”, la de cadascú. Que qualsevol persona intente parlar d'una altra realitat com més indubtable i primària que aquesta i veurà que és impossible. Ni tan sols el fet de pensar és anterior a viure —perquè el pensament es troba a si mateix com a tros de la meua vida, com un acte particular d'aquesta. Aquesta mateixa cerca d'una realitat indubtable la faig perquè visc i mentre visc—és a dir, és una cosa que executo no aïllat i per si, sinó que la busque perquè visc ara ocupant-me a fer filosofia i com a primer acte de filosofar; i a filosofar és, al seu torn, forma particular de viure que suposa aquest viure mateix— ja que si faig filosofia és per alguna cosa prèvia, perquè vull saber què és l'Univers, i aquesta curiositat, al seu torn, existeix gràcies al fet que la sent com un afany de la meua vida, que està inquieta sobre si mateixa, es troba tal vegada perduda en si mateixa. En suma, qualsevol realitat que vulguem posar com a primària, trobarem que suposa la nostra vida, i posar-la és ja un acte vital, és “viure”.

Serà tan sorprenent com vulgueu aquesta casualitat segons la qual la realitat única, indubtable siga precisament el fet de “viure” i no el mer *cogito* idealista —que tant va sorprendre en el seu temps— i no la forma d'Aristòtil o la idea de Plató, que en el seu moment semblaven intolerables paradoxes. Però què hi farem. És així.

Però si és així no hi ha més remei que fixar els atributs d'aquesta nova realitat radical —i a més, no hi ha més remei que acceptar-los encara que xoquen contra totes les nostres teories preexistents, amb totes les ciències que continuem, no obstant això, reconeixent en el seu punt com a verídiques. Ja després —en un sistema de la filosofia— hauríem de mostrar com partint de la realitat de “la nostra vida” n’hi ha a més, però sense contradir gens el nostre concepte del viure, cossos orgànics i lleis físiques i moral, i fins i tot teologia. Ja que no està dit, inclusivament, que a més d'aquesta indubtable “vida nostra” —que ens és donada— no existisca, potser, l'altra vida. La veritat és que aquesta “altra vida” és, en ciència, problemàtica —com ho és la realitat orgànica i la realitat física— i que, en canvi, aquesta “vida nostra”, la de cadascú, no és problemàtica, sinó indubtable. JOSÉ ORTEGA I GASSET, *¿Qué es filosofía?*, XI, col·lecció El Arquero, Revista de Occidente, Madrid, 1966, pàg. 241-242. [traducció]

Qüestions

2. Comentari de text (amb un valor màxim de 7 punts):

TEMA: «La realitat radical»

Per a fer el comentari s'han de seguir certs criteris de anàlisi. Ací se'n suggereix un, entre altres possibles:

- **Introducció: localització del tema o assumpte principal que es tracta en el text (màxim 1 punt)**
- **Presentació del context històric: circumstàncies socials, polítiques, científiques... de l'època en la qual escriu l'autor (màxim 1 punt)**
- **Context polèmic en el qual s'insereix el text, per contraposició a altres autors, o des de la perspectiva del mateix autor, antecedents i influències... (màxim 0,5 punts)**
- **EXPOSICIÓ DEL TEMA (màxim 4 punts)**
- **Conclusions, projecció de les qüestions plantejades en l'actualitat... (màxim 0,5)**

3. Qüestionari (amb un valor màxim de 3 punts)

Termes del text:

a) Per què diu Ortega que “Serà tant sorprenent com vulgueu aquesta casualitat segons la qual la realitat única, indubtable siga precisament el fet de “viure” i no el mer *cogito* idealista —que tant va sorprendre en el seu temps— i no la forma d'Aristòtil o la idea de Plató, que en el seu moment van semblar intolerables paradoxes. Però què hi farem. És així”? (0,75 punts)

b) Quin sentit té el concepte de *la nostra vida* en el text? (0,75 punts)

Termes fora del text:

c) Expliqueu el conegut sintagma d'Ortega: «Jo sóc jo i la meua circumstància» (0,75 punts)

d) Significat del terme *perspectivisme* en Ortega (0,75 punts)